

13^ο Νηπιαγωγείο Ρεθύμνου

Αστική περιβαλλοντική εκπαίδευση στην προσχολική εκπαίδευση

10-14 Ιουλίου 2023
Μάλαγα, Ισπανία

2022-1-EL01-KA122-
SCH-000077922

Erasmus+

Ανοίγει δρόμους, αλλάζει ζωές.

Οικοδόμηση
ενός βιώσιμου
μέλλοντος

Εμπνευσμένη δράση

**Εκπαίδευση
για την βιώσιμη ανάπτυξη**

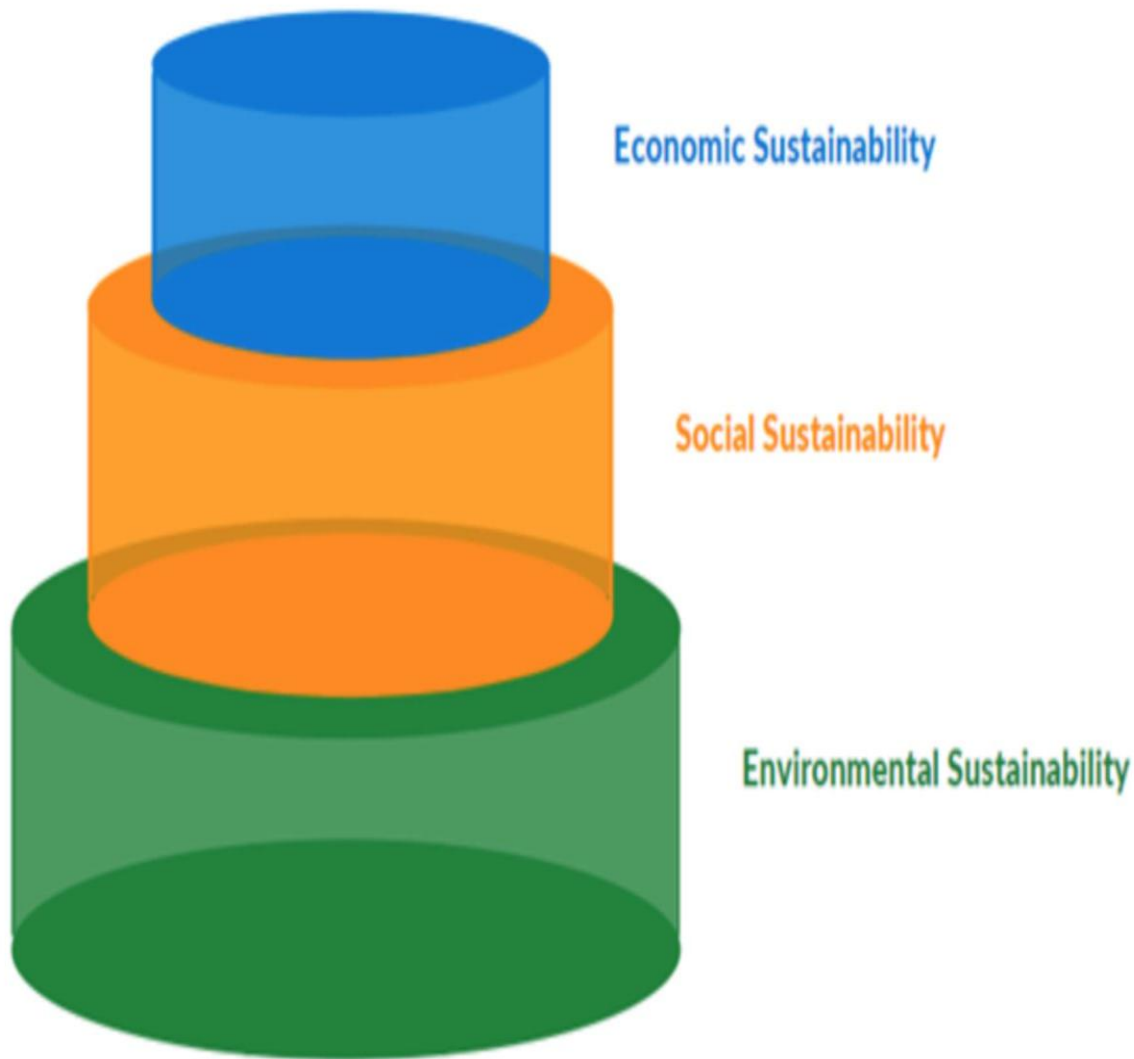
Επίδραση σε
συλλογικό και
προσωπικό επίπεδο

Οι τρεις διαστάσεις της Βιώσιμης Ανάπτυξης

Η αειφόρος ανάπτυξη χωρίζεται συνήθως σε τρεις διαφορετικές διαστάσεις: περιβαλλοντική, κοινωνική και οικονομική.

Αυτές οι τρεις διαστάσεις είναι αλληλένδετες, πράγμα που σημαίνει ότι αλληλεπικαλύπτονται και επηρεάζουν η μία την άλλη με τρόπους που μπορεί να είναι τόσο θετικοί όσο και αρνητικοί.

Μπορείτε να σκεφτείτε κάποιες θετικές ή και αρνητικές αλληλοεπιδράσεις μεταξύ των 3 διαστάσεων;

Σε ποια συμπεράσματα καταλήγετε;

MDGs

Ανάπτυξη
παγκόσμιας
συνεργασίας για
ανάπτυξη

Εξάλειψη της
ακραίας
φτώχειας και της
πεινας

Επίτευξη
παγκόσμιας
πρωτοβάθμιας
εκπαίδευσης

Διασφάλιση της
περιβαλλοντικής
βιωσιμότητας

2015 MILLENNIUM DEVELOPMENT GOALS

Προώθηση της
ισότητας των φύλων
και ενίσχυση των
γυναικών

Καταπολέμηση
του AIDS,
της ελονοσίας και
άλλων ασθενειών.

Βελτίωση της
υγείας των
μητέρων

Μείωση της
παιδικής
θνησιμότητας

Erasmus+

Ανοίγει δρόμους, αλλάζει ζωές.

ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΟΧΟΙ

17 ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΝΑ ΑΛΛΑΞΟΥΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΜΑΣ

1 ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΦΤΟΧΕΙΑ

2 ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΠΕΙΝΑ

3 ΚΑΛΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ

4 ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

5 ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

6 ΚΑΘΑΡΟ ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ

7 ΦΤΙΝΗ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

8 ΑΞΙΟΠΡΕΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

9 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

10 ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ

11 ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

12 ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

13 ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ

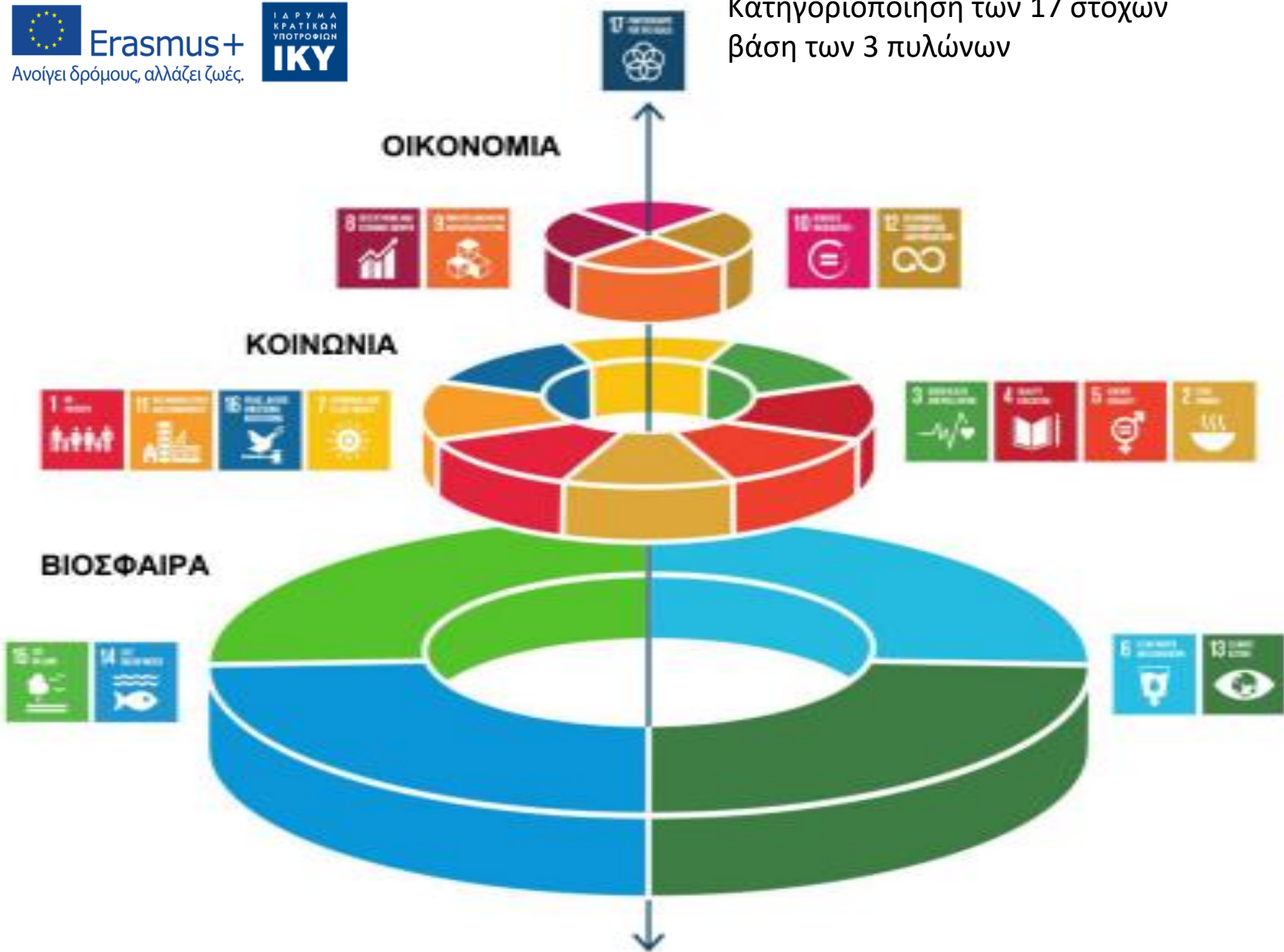
14 ΖΩΗ ΣΤΟ ΝΕΡΟ

15 ΖΩΗ ΣΤΗ ΣΤΕΡΙΑ

16 ΕΙΡΗΝΗ, ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΙΣΧΥΡΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

17 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ

Οι 17 ΣΒΑ είναι δομημένοι γύρω από τους πέντε πυλώνες της [Ατζέντα 2030](#): Πλανήτης, Άνθρωποι, Ευημερία, Ειρήνη, και Συνεργασία.

Αυτά τα 5P υπογραμμίζουν πώς οι ΣΒΑ είναι ένα αλληλένδετο πλαίσιο αντί για μια ομάδα ατομικών στόχων. Η πρόοδος σε ένα P πρέπει να ισορροπεί και να υποστηρίζει την πρόοδο σε ένα άλλο.

Άνθρωποι

Είμαστε αποφασισμένοι να εξαλείψουμε τη φτώχεια και την πείνα, σε όλες τις μορφές και διαστάσεις τους, και να διασφαλίσουμε ότι όλοι οι άνθρωποι μπορούν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητές τους με αξιοπρέπεια και ισότητα και σε ένα υγιές περιβάλλον.

Πλανήτης

Είμαστε αποφασισμένοι να προστατεύσουμε τον πλανήτη από την υποβάθμιση, μεταξύ άλλων μέσω της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής, της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων του και της ανάληψης επείγουσας δράσης για την κλιματική αλλαγή, ώστε να μπορέσει να υποστηρίξει τις ανάγκες των σημερινών και των μελλοντικών γενεών.

Ευημερία

Είμαστε αποφασισμένοι να διασφαλίσουμε ότι όλοι οι άνθρωποι μπορούν να απολαύσουν μια ευημερούσα και ικανοποιητική ζωή και ότι η οικονομική, κοινωνική και τεχνολογική πρόοδος συμβαίνει σε αρμονία με τη φύση.

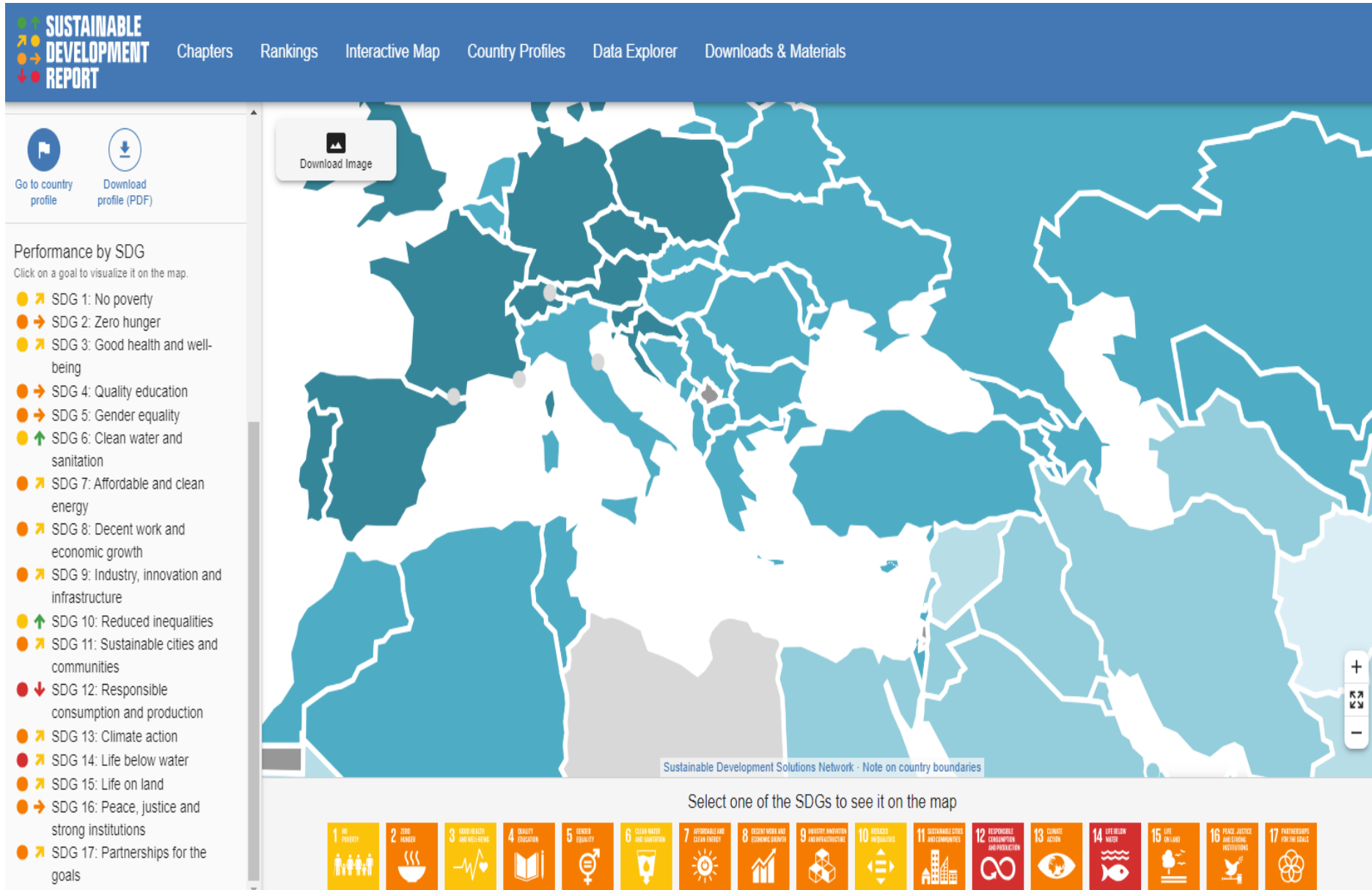
Ειρήνη

Είμαστε αποφασισμένοι να προωθήσουμε ειρηνικές, δίκαιες και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνίες απαλλαγμένες από φόβο και βία. Δεν μπορεί να υπάρξει βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς ειρήνη και ειρήνη χωρίς βιώσιμη ανάπτυξη.

Συνεργασία

Είμαστε αποφασισμένοι να κινητοποιήσουμε τα μέσα που απαιτούνται για την εφαρμογή αυτής της ατζέντας μέσω μιας αναζωογονημένης παγκόσμιας εταιρικής σχέσης για την αειφόρο ανάπτυξη, βασισμένης σε πνεύμα ενισχυμένης παγκόσμιας αλληλεγγύης, εστιασμένης στις ανάγκες των φτωχότερων και πιο ευάλωτων και με τη συμμετοχή όλων των χωρών, όλων των ενδιαφερόμενων μερών και όλων των ανθρώπων.

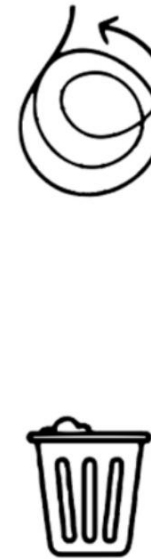
LINEAR
ECONOMY

RECYCLING
ECONOMY

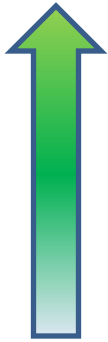

CIRCULAR
ECONOMY

Τι είναι η κυκλική οικονομία;
Circular Economy (CE)

LINEAR ECONOMY

Take

Make

Use

Waste

RECYCLING ECONOMY

Take

Make

Recycle

Use

Waste

CIRCULAR ECONOMY

Take

Make

Recycle

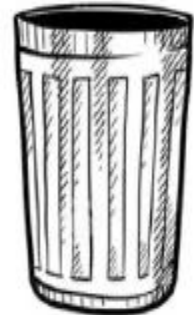
Use

Repair

Reuse

From minimizing
footprint to
maximizing
handprint

Foot print/ίχνη ποδιού

Τα ίχνη είναι οι περιβαλλοντικές και κοινωνικές **επιπτώσεις** των διαδικασιών που μας συντηρούν. Τα αποτυπώματά μου είναι το άθροισμα όλων των περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων που συμβαίνουν στην παγκόσμια αλυσίδα εφοδιασμού κάθε αγαθού και κάθε υπηρεσίας που αγοράζω και χρησιμοποιώ για να συντηρήσω και να διατηρήσω τον τρόπο της ζωής μου.

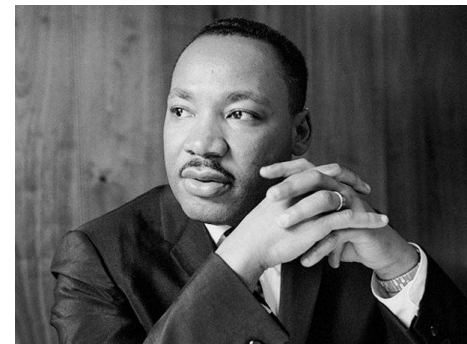
Hand print/αποτυπώματα χεριών

Τα αποτυπώματα χεριών είναι **αλλαγές** στις περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις που προκαλούμε εκτός των αποτυπωμάτων μας. Ακριβώς όπως τα ίχνη ανακαλύφθηκαν και καθορίστηκαν στο πλαίσιο των προσπαθειών μείωσης της ζημιάς, τα αποτυπώματα των χεριών ανακαλύφθηκαν και ορίστηκαν στο πλαίσιο των προσπαθειών για τη δημιουργία θετικής αλλαγής.

Ένας στόχος είναι να μειώσουμε το «αποτύπωμα ποδιού» μας και να αυξήσουμε το «αποτύπωμα των χεριών» μας

Τα αποτυπώματα των χεριών είναι δράση έξω από το δικό μου αποτύπωμα. Τι θα συμβεί αν αγοράσω LED ως δώρο σε έναν φίλο; Η φύτευση ενός δέντρου είναι ένα εξαιρετικό παράδειγμα. Μπορεί επίσης να παίξει ρόλο στην αύξηση της βιοποικιλότητας ή της ανθρώπινης υγείας, δύο άλλες κατηγορίες επιπτώσεων που σχετίζονται με το αποτύπωμα.

Ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ έγραψε: «Η αδικία οπουδήποτε αποτελεί απειλή για τη δικαιοσύνη παντού. Είμαστε παγιδευμένοι σε ένα αναπόδραστο δίκτυο αμοιβαιότητας, δεμένοι σε ένα μόνο ένδυμα της μοίρας. Ό,τι επηρεάζει κάποιον άμεσα, επηρεάζει όλους έμμεσα»

<https://www.youtube.com/watch?v=29JCMmySi9s>

<https://www.youtube.com/watch?v=CtH6M5CXruU&t=11s>

Αειφορία

... «ευημερία μέσα
στα όρια (δυνατότητες)
του πλανήτη μας»

Όρια της φέρουσας δυνατότητα του πλανήτη
overshoot day <https://overshoot.footprintnetwork.org/>

Βιώσιμη Ανάπτυξη ή Αειφορία;

Βιώσιμη Ανάπτυξη

Αειφορία

Γιατί να είναι αειφόρο ένα σχολείο

Μπορεί να συμβάλει :

Σε μια πιο δίκαιη,
αλληλέγγυα και
ανθεκτική κοινωνία

Σε ένα πιο υγιές και
σταθερό περιβάλλον

Στην υιοθέτηση θετικής
περιβαλλοντικής
συμπεριφοράς, στάσεων
και αξιών

Τι μπορεί να κάνει το σχολείο;

- Γνώσεις για την κλιματική αλλαγή
- Γνώσεις για την οικονομία της αγοράς και τη σχέση της με την κλιματική αλλαγή
- Θετική στάση ως προς το περιβάλλον συνολικά
- Ενσυναίσθηση και αλληλεγγύη για όλους τους ανθρώπους
- Θετική στάση ως προς τα δικαιώματα των μελλοντικών γενεών
- Θετική στάση ως προς την ενασχόληση με τα κοινά
- Ικανότητα για οργανωμένη δράση
- Αποφασιστικότητα για δράση
- Ανάληψη δράσης

Η γνώση δεν
φτάνει....

Πάμε λοιπόν προς
το μοντέλο της
κυκλικής
οικονομίας

Βασικές έννοιες και αξίες

- Ενσυναίσθηση και κατανόηση
- Αλληλεγγύη
- Ολιγάρκεια
- Κριτική σκέψη
- Αυτοπεποίθηση
- Αγάπη

Αντίθετη του καταναλωτισμού και συνδυάζεται με την κυκλική οικονομία

Να εμφυσήσουμε στα παιδιά την πεποίθηση ότι μπορούν να συμβάλλουν στην αλλαγή

Για όλα τα πλάσματα

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά αειφόρου σχολείου

- Χαρούμενο
- Συμπεριληπτικό
- Συναισθηματικό
- Δημοκρατικό
- Ανοικτό σε ιδέες,
στον κόσμο
στον πειραματισμό και το λάθος
- Κλειστό στις προκαταλήψεις
στη βία
στον ρατσισμό

Πότε:

σε όλα τα μαθήματα και κατά τη διάρκεια
όλης της σχολικής ζωής

Τα εργαλεία του Αειφόρου Σχολείου

1. Επιτροπή Αειφόρου Σχολείου
2. Σχολικό Πρόγραμμα Δράσης (Σ.Π.Δ.)
3. Δείκτες Αειφόρου Σχολείου
4. Ολιστική Σχολική Προσέγγιση
5. Ημερολόγιο Αειφόρου Σχολείου
6. Δημοκρατική λήψη αποφάσεων
7. Δράση-υλοποίηση του Σ.Π.Δ.
8. Ανατροφοδότηση-Συνέχεια

Σχέδιο δράσης :
«Ομορφαίνω την
αυλή μου»

Εργαστήριο
δεξιοτήτων:
«Πατούσάκια και
χαράκια είναι πάντα
φιλαράκια»

Ανακύκλωση:
• Μπαταριών
• Τηγανέλαιου
• Καπάκια

Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί συντάσσουν **ένα σύνολο κανόνων περιβαλλοντικής συμπεριφοράς στο σχολείο και στο σπίτι.**

Ο **οικοκώδικας** αποδεικνύει με σαφή και ευρηματικό τρόπο, τη δέσμευσή του σχολείου για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων του στα επιλεγμένα θέματα-πεδία δράσης.

Η μορφή του εξαρτάται από τη βαθμίδα εκπαίδευσης, την ηλικία των μαθητών, την έμπνευση των δημιουργών του.

Μπορεί να είναι:

- τραγούδι /ραπ,
- ένα ποίημα,
- μια αφίσα ή
- ένα κείμενο με σύντομες φράσεις.

Αναρτάται ευκρινώς στις τάξεις και τους κοινόχρηστους χώρους του σχολείου.

Τι λέτε;

**να συντάξουμε έναν
οικοκώδικα;**

<https://padlet.com/antalina2603197/padlet-1h1fikim5wu3k5i2>